

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

20 серпня 2020 р.

Київ

№ 549-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою та недопустимою державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 24731 (вх. № 776-ПДД від 18.12.2019, № 82-ПДД/1 від 31.01.2020 та № 83-ПДД/2 від 03.02.2020) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 17.03.2020 № 08/93-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/37-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/37-20-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 07.07.2020 № 500-26.15/37-20-ДД/343-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті за вх. № 776-ПДД від 18.12.2019).
- (2) Листом від 24.12.2019 № 500-29/06-17208 Комітетом було надіслано лист про залишення Повідомлення без руху та запитано інформацію.
- (3) Листом від 31.01.2020 № 077-463 (вх. № 82-ПДД/1 від 31.01.2020 та вх. № 83-ПДД/2 від 03.02.2020) Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради надало запитувану інформацію.
- (4) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого від 17.02.2020 № 08/93-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/37-20-ДД та листом від 19.03.2020 № 500-29/08-4079 запитано додаткову інформацію.

- (5) Листом від 06.04.2020 № 077-1658 Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради надало запитувану інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (6) Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (далі – Управління екології та природних ресурсів, Надавач) (04080, м. Київ, вул. Турівська, 28, ідентифікаційний код юридичної особи 41819431).

2.2. Отримувачі підтримки

- (7) Комунальне підприємство з утримання та експлуатації житлового фонду спеціального призначення «Спецжитлофонд» (далі – КП «Спецжитлофонд») (04071, м. Київ, вул. Оболонська, 34, ідентифікаційний код юридичної особи 34879125).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (8) Благоустрій об'єктів зеленого господарства, територій та приведення їх до належного санітарного й екологічного стану.

2.4. Очікуваний результат

- (9) Вдосконалення столичних стандартів благоустрою, що покращить санітарний та екологічний стан міста, забезпечить розвиток та трансформацію міського середовища до європейських стандартів благоустрою, виконання комплексу робіт із реконструкції.

2.5. Форма підтримки

- (10) Субсидія.
- (11) Фінансова підтримка буде надаватися за загальним фондом – КПКВ 2817310 «Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства» КЕКВ 3210 «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва».

2.6. Обсяг підтримки

- (12) Загальний обсяг підтримки – 30 000 000 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (13) Комплексна міська цільова програма екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 (далі – Комплексна програма).

2.8. Тривалість підтримки

- (14) 2020 рік.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПІДТРИМКИ

- (15) Відповідно до Повідомлення за рахунок державної допомоги буде вирішено проблеми із збереженням зелених насаджень міста та збільшенням площі зелених зон загального користування та озеленених територій; покращенням стану зелених зон; влаштуванням систем поливу на територіях міста; облаштуванням додаткових парків, скверів.
- (16) Допомога буде надаватися відповідно до бюджетних запитів та паспорта бюджетної програми, які формуються на основі Бюджетного кодексу України.
- (17) Використання бюджетних коштів здійснюється на підставі плану використання бюджетних коштів. Головним розпорядником бюджетних коштів фінансування здійснюється щомісячно на підставі заявок на фінансування, які надходять від КП «Спецжитлофонд». До заявок додаються первинні документи, договори, акти, розрахункові відомості.
- (18) КП «Спецжитлофонд» буде здійснювати закупівлю товарів, робіт і послуг відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» у системі «ProZorro».
- (19) Також Управління екології та природних ресурсів здійснює контроль щодо використання КП «Спецжитлофонд» бюджетних коштів тільки через систему «ProZorro».
- (20) Згідно з пунктом 3.2 Статуту КП «Спецжитлофонд», затвердженого розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 19.04.2001 № 777 (у редакції розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.08.2017 № 1014), основним предметом діяльності підприємства є:
- утримання житлового фонду згідно з правилами і нормами технічної експлуатації, забезпечення належного санітарного стану будинків, які перебувають у господарському віданні Підприємства;
 - забезпечення матеріально-технічними ресурсами потреб капітального будівництва житлового комплексу міста;
 - забезпечення матеріально-технічними ресурсами юридичних осіб;
 - проведення маркетингових досліджень та використання їх результатів в інтересах Підприємства, а також рекламної та виставкової діяльності;
 - заселення квартир і кімнат у встановленому порядку;
 - здійснення функцій замовника будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту (ремонт) житлових, нежитлових будинків, споруд, гуртожитків, а також навчальних, медичних, культурних та інших закладів.

4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ХОДІ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (21) За інформацією Управління екології та природних ресурсів, державна підтримка у 2020 році буде спрямована на реконструкцію і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва.
- (22) У 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами), та розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 28.12.2019 № 2290 «Про деякі питання виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 роки у 2020 році» фінансування виконання робіт з реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва передбачено за рахунок

коштів спеціального фонду міського бюджету та розпорядником вказаних коштів визначено Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

- (23) Кошти на утримання служби замовника спрямовуються на покриття витрат на оплату праці та сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників, зайнятих підготовчо-організаційним етапом будівництва, здійсненням будівельних робіт (ведення технічного нагляду на об'єктах будівництва, уточнення обсягів виконаних робіт тощо), введенням об'єктів будівництва в експлуатацію, утриманням офісу та іншим.
- (24) Служба замовника КП «Спецжитлофонд» самостійно здійснює технічний нагляд за реконструкцією та благоустроєм парку «Володимирська гірка».
- (25) Кошти на утримання служби замовника спрямовуються на покриття витрат на оплату праці та сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників, зайнятих підготовчо-організаційним етапом будівництва, здійсненням будівельних робіт (ведення технічного нагляду на об'єктах будівництва, уточнення обсягів виконаних робіт тощо), введенням об'єктів будівництва в експлуатацію, утриманням офісу.
- (26) Обсяг витрат, на покриття яких КП «Спецжитлофонд» використовуватиме державну підтримку:

Стаття витрат	Обсяг витрат за рахунок державної підтримки, тис. грн	Питома вага витрат, які покриватимуться за рахунок державної підтримки, %
Всього витрат, у тому числі:	30 000,0	---
1. Будівельні роботи	27 609,7	100
2. Проектні та інші роботи	1 763,6	100
3. Утримання служби замовника всього, у тому числі:	626,7	94
витрати на заробітну плату	493,5	94
витрати на сплату єдиного соціального внеску	108,6	94
накладні витрати	24,6	94

- (27) Парк «Володимирська гірка» знаходиться на балансі комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Шевченківського району, відповідно до акта прийому-передачі та наказу Головного управління з питань майна КМДА від 14.02.2020 № 21.
- (28) Після проведення реконструкції парк «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва буде перебувати у вільному та безкоштовному доступі для мешканців міста та гостей столиці.

(29) На території парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва відсутні суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність у розумінні Господарського кодексу України

(30) **Механізм стягнення надлишкової компенсації за виконання КП «Спецжитлофонд» функції замовника відсутній**, порівняння з витратами інших суб'єктів господарювання на подібні об'єкти не здійснюється.

5. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ХОДІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(31) Відповідно до листа Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради від 16.06.2020 № 077-2767 протягом 2017 – 2019 років КП «Спецжитлофонд» надавало послуги лише на платній основі, а саме:

Найменування	Обсяг послуг (доходи) у тис. грн без ПДВ		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік
1. Послуги з виконання функції замовника	7626	8194	10412
2. Послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій	3952	1261	1281
3. Послуги з надання в оренду житлових та нежитлових приміщень	4611	4859	5176
4. Послуги з відповідального зберігання товарів	1901	2236	2398
5. Виробництво та постачання теплової енергії, надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води	1926	0	0
6. Послуги зі зберігання автотранспортних засобів та користування стоянками для автомобілів	244	39	32
7. Послуги з державної реєстрації речових прав	417	215	11
Разом	20677	16804	19310

(32) Разом із тим реконструкція та благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва розпочато у 2019 році відповідно до Комплексної програми.

(33) Заходи, які виконують підрядні організації:

Найменування робіт		Процедура закупівлі	2020 рік, грн
1	«Реконструкція та благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва (Коригування). (Інші завершальні будівельні роботи, код CPV за ДК	Відкриті торги	27 707 275,00

	021:2015 — 45450000-6)»		
Роботи та послуги, що не підпадали під дію Закону України «Про публічні закупівлі» до 19.04.2020, оскільки сума не перевищувала встановлені законом межі (але висвітлювались в системі «ProZorro», як звіти про укладені договори)			
2	Виконання роботи з коригування розробленої проектної документації стадії «Проект» щодо об'єкта «Реконструкція та благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва»	Звіт про договір	400 271,04
3	Надання послуг з підготовки оцінки впливу реконструкції та благоустрою парку «Володимирська гірка» на визначну універсальну цінність пам'ятки всесвітньої спадщини ЮНЕСКО для інформування Комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО щодо об'єкта «Реконструкція та благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва»	Звіт про договір	62 621,82
4	Виконання доповнення інженерно-геодезичних вишукувань щодо об'єкта «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі»	Звіт про договір	50 550,91
5	Виконання робіт зі створення науково-технічної продукції оцінки стану ділянки схилу, стійкості схилу, проведення розрахунків підпірних стін ПС-1, ПС-2, ПС-3 та проведення гідрогеологічних розрахунків ділянки схилу на об'єкті «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» в Шевченківському районі міста Києва»	Звіт про договір	630 115,85
6	Проведення археологічних досліджень на земельній ділянці на об'єкті «Реконструкція та благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва»	Договір	33 027,41
7	Послуги продовження контрольної карти на тимчасове порушення благоустрою та його відновлення у зв'язку з виконанням робіт «Реконструкція і благоустрій «Володимирська гірка»	Договір	3 594,50
8	Виконання експертизи проекту будівництва «Реконструкція та благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва. Коригування»	Звіт про договір	139 773,90
9	Послуги з опрацювання дозвільної та проектної документації для продовження контрольної картки на тимчасове порушення благоустрою та його відновлення щодо об'єкта «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва»	Договір	15 918,50
10	Виконання робіт з коригування розробленої проектної документації стадії «Робоча	Звіт про договір	133 403,52

	документація» (Зовнішні інженерні мережі) щодо об'єкта «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва»		
11	Виконання робіт з коригування розробленої проектної документації стадії «Робоча документація» щодо об'єкта «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва»	Звіт про договір	84 026,26
12	Виконання робіт зі здійснення авторського нагляду під час виконання будівельних робіт із завершення реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі»	Процедуру закупівлі буде здійснено відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі»	110 496,29

6. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

6.1. Законодавство у сфері державної допомоги

- (34) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (35) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.
- (36) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

6.2. Законодавство у сфері благоустрою

- (37) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою населених пунктів.
- (38) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);

- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів із благоустрою населених пунктів.

- (39) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів.
- Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (40) Частиною першою статті 13 зазначеного Закону встановлено, що до об'єктів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема належать парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики.
- (41) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (42) Відповідно до статті 91 Бюджетного кодексу України до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки на місцеві програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою населених пунктів.
- (43) Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України: для здійснення програм та заходів, які реалізуються за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів. За обсягом наданих прав розпорядники бюджетних коштів поділяються на головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.
- (44) Головні розпорядники коштів місцевих бюджетів визначаються рішенням про місцевий бюджет відповідно до пунктів 2 і 3 частини другої статті 22 Бюджетного кодексу України.

6.3. Виконання функцій замовника

- (45) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків, шляхів місцевого значення, а також капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах).

- (46) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання **або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.**
- (47) Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2015 № 296 «Про передачу функцій замовника реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі» **КП «Спецжитлофонд» визначено замовником вказаних робіт.**

6.4. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (48) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, - послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (49) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на падання таких послуг.
- (50) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі - Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (51) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до глави 10 розділу IV Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (52) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (53) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (54) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (55) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі - ПЗЕІ), не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії (далі - критерії Altmark):
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який міг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

6.5. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (56) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Комісії № 2012/21/ЄС від 20 грудня 2011 року щодо застосування статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі - Рішення).

- (57) Рішення встановлює умови, за яких державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачено в частині третій статті 108 Договору.
- (58) Частиною першою статті 2 Рішення визначено, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині другій статті 106 Договору, що підпадає під одну з наступних категорій, зокрема, компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (59) Згідно з частиною другою статті 2 Рішення це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, не перевищує 10 років.
- (60) Відповідно до статті 4 Рішення зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес **повинно містити:**
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
 - посилання на рішення або сукупність рішень, де визначено зазначені зобов'язання.
- (61) Статтею 5 Рішення встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.
- (62) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загальноприйнятих принципів розрахунку витрат таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються усі його витрати;
 - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;
 - витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати усі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення і належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
 - витрати, пов'язані з інвестиціями, особливо стосовно інфраструктури, можуть, якщо необхідно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.
- (63) Згідно зі статтею 6 Рішення надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує

компенсації, яка перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.

- (64) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і вираховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.

6.6. Незаконна державна допомога

- (65) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону незаконна державна допомога – нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, або надана всупереч рішенню Уповноваженого органу про визнання нової державної допомоги недопустимою для конкуренції, крім категорій державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу.
- (66) Крім того, відповідно до частини четвертої статті 65 Бюджетного кодексу України, якщо бюджетний запит передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок державного бюджету у будь-якій формі, головні розпорядники бюджетних коштів додають до бюджетного запиту копію рішення Уповноваженого органу з питань державної допомоги, прийнятого за результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу або справи про державну допомогу відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», або письмово повідомляють про їх звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу з посиланням на положення зазначеного Закону та нормативно-правові акти, якими встановлені відповідні умови для звільнення.

7. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

7.1. Наявність державної допомоги в частині фінансування заходів із будівництва, реконструкції об'єктів благоустрою

7.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (67) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (68) За наведених умов КП «Спецжитлофонд», що здійснює реконструкцію парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (69) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

7.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (70) Відповідно до Повідомлення фінансова підтримка надається за рахунок місцевого бюджету за загальним фондом – КПКВ 2817310 «Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства» КЕКВ 3210 2020 – 30 000 000 грн «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва».
- (71) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (72) Отже, фінансування у 2020 році робіт із реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва здійснюється за рахунок **місцевого ресурсу** у значенні Закону.

7.1.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (73) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги.
- (74) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії у разі, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (75) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, та недискримінаційною.
- (76) Отримувачем державної підтримки визначено конкретну юридичну особу – КП «Спецжитлофонд», яке отримує фінансування на реконструкцію парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, що є об'єктом благоустрою відповідно до статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів».
- (77) КП «Спецжитлофонд» здійснюватиме закупівлю товарів, робіт і послуг, необхідних для реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, крім здійснення послуг із виконання функцій замовника відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

- (78) Отже, Надавачем обґрунтовано, що державна підтримка на закупівлю предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, необхідних для реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, крім здійснення послуг з виконання функцій замовника, визначена на мінімально можливому рівні, тобто за звичайних ринкових умов, з огляду на те, що для їх закупівлі проведено процедуру торгів, яка є конкурентною (усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, можуть взяти участь у процесі), прозорою (усі зацікавлені учасники мають право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів), недискримінаційною (у випадку наявності підстав вважати її дискримінаційною кожен учасник має право подати скаргу до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів), що у свою чергу виключає створення переваг для виробництва тих видів товарів (предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю), які будуть закуповуватись через систему «ProZorro».

7.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (79) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (80) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), державна підтримка суб'єкту господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (81) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (82) Крім того, парк «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва перебуває у вільному та безкоштовному доступі для мешканців міста та гостей столиці, а отже, не реалізується на ринку, не бере участі в господарському обороті, фінансування реконструкції не надає комунальному підприємству по утриманню зелених насаджень Шевченківського району м. Києва як балансоутримувачу переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (83) Отже, враховуючи, що КП «Спецжитлофонд» здійснюватиме закупівлю товарів, робіт і послуг, необхідних для реконструкції парку, у системі «ProZorro», та що парк «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва перебуває у вільному та

безкоштовному доступі для мешканців міста та гостей столиці, а отже, не реалізується на ринку, не бере участі в господарському обороті, підтримка, яка надається у 2020 році відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, для фінансування робіт з реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, **не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.**

7.1.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (84) Повідомлена державна підтримка КП «Спецжитлофонд», яка надається у 2020 році відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, для фінансування робіт з реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, не надає переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворює економічної конкуренції, а тому **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7.2. Наявність державної підтримки в частині фінансування КП «Спецжитлофонд» виконання функцій замовника

7.2.1. Надання послуг, то становлять загальний економічний інтерес

- (85) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому та не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (86) КП «Спецжитлофонд» здійснює функції замовника щодо об'єкта благоустрою, який використовується відповідно для забезпечення комфортних умов проживання і благополуччя населення міста та гостей міста (громадян).
- (87) Враховуючи викладене, виконання функцій замовника реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва може розглядатися як послуга, що становить загальний економічний інтерес.

7.2.2. Непоширення дії Закону на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (88) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (89) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:
- *суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговування населення).*
- Зобов'язання для КП «Спецжитлофонд» щодо здійснення функцій замовника визначені розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської

державної адміністрації) від 02.04.2015 № 296 «Про передачу функцій замовника реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва». Отже, КП «Спецжитлофонд» **було визначено замовником без проведення конкурсу**, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги. Крім того, розпорядження не містить характеру будь-яких виключних або спеціальних прав, методики розрахунку та перегляду компенсації й механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації.

Отже, критерію Altmark щодо чіткого визначення зобов'язань надавати громадські послуги не дотримано;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графи 7 глав 1 - 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому, відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013», зазначений показник не враховує прибутку замовника, що було підтверджено в листі Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.05.2019 № 7/15.2/8044-19 (вх. № 6-01/5817 від 20.05.2019) та від 25.07.2019 № 7/15.2/12095-19 (вх. № 6-01/8607 від 26.07.2019) (далі – Мінрегіон). Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містить лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 відсотка, та не містить переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації.

Отже, вимоги критерію щодо визначення параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг, загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Надавач не надав доказів того, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта будівництва.

Отже, критерію щодо неперевіщення необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу, не дотримано;

- *якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.*

КП «Спецжитлофонд» не було обрано на конкурсних засадах для здійснення функцій замовника, також відсутня інформація про те, що аналіз витрат було розраховано з урахуванням витрат типового суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

Отже, вимоги критерію щодо обрання суб'єкта господарювання шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель та розрахунку витрат з урахуванням витрат типового суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги не дотримано.

- (90) Отже, Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради не надало достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.
- (91) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.
- (92) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за виконання функцій замовника **не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат** на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

7.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

7.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (93) Відповідно до Статуту, затвердженого розпорядженням Київської міської адміністрації від 19.04.2001 № 777, КП «Спецжитлофонд» є юридичною особою і провадить діяльність на принципах повної господарської самостійності. Предметом діяльності КП «Спецжитлофонд», зокрема, є виконання функцій замовника будівництва, реконструкції, капітального ремонту (ремонт) житлових, нежитлових будинків, споруд (у тому числі промислових), гуртожитків, а також навчальних, культурних та інших закладів.
- (94) Отже, КП «Спецжитлофонд» є **суб'єктом господарювання** в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (95) Відповідно до Повідомлення фінансова підтримка надається за рахунок місцевого бюджету за загальним фондом – КПКВ 2817310 «Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства» КЕКВ 3210 2020 – 30 000 000 грн «Реконструкція і благоустрій парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва».
- (96) Згідно з інформацією, викладеною в Повідомленні, сума витрат на утримання служби замовника КП «Спецжитлофонд» у 2020 році становитиме 626,7 тис. грн.
- (97) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

- (98) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Спецжитлофонд» надаватиметься у 2020 році відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, тобто **за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.**

7.3.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (99) За інформацією, отриманою від Мінрегіону, розмір коштів на утримання служби замовника на об'єктах будівництва, що фінансуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організації, а також кредитів, наданих під державні гарантії, визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графи 7 глав 1–9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому зазначений показник не враховує прибутку замовника.
- (100) Відповідно до інформації, викладеної Надавачем в листі від 31.01.2020 № 077-463, при складанні кошторисної документації в главі 10 зведеного кошторисного розрахунку враховуються кошти на покриття витрат з утримання служби замовника в розмірі до 2,5 відсотка від підсумку графи 8 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку.
- (101) Одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки, однак конкурс, проведення якого передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», не був проведений.
- (102) Компенсація витрат за виконання функцій замовника КП «Спецжитлофонд» не відповідає критеріям Altmark, Надавач не надав достатньої інформації, яка б підтвердила, що компенсація витрат на утримання служби замовника не є надмірною та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряду пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів, а також необхідний рівень компенсації не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.
- (103) Отже, надання державної підтримки КП «Спецжитлофонд» на компенсацію витрат з утримання служби замовника **набуває переваг** для окремих послуг на ринку, зокрема, з реконструкції об'єктів благоустрою.

7.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (104) Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2015 № 296 «Про передачу функцій замовника реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва» КП «Спецжитлофонд» **делеговано функції замовника.**
- (105) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво,

реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.

- (106) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, КП «Спецжитлофонд» (лист від 31.01.2020 № 077-463) не було обрано на конкурсній основі для виконання функцій замовника реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва.
- (107) Отже, визначення КП «Спецжитлофонд» замовником із реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва не на конкурсній основі відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» **спотворює економічну конкуренцію.**

7.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (108) Отже, державна підтримка КП «Спецжитлофонд» для компенсації витрат на утримання служби замовника є **державною допомогою**, у розумінні Закону, оскільки підтримка надається суб'єкту господарювання за рахунок місцевих ресурсів, спрямована на компенсацію витрат отримувача, і КП «Спецжитлофонд» набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

7.4. Оцінка допустимості державної допомоги

- (109) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Європейської комісії від 20.12.2011.

- (110) Відповідно до рішення Європейської комісії від 20.12.2011 відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*
- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

Зобов'язання для КП «Спецжитлофонд» щодо здійснення функцій замовника чітко визначені розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2015 № 296 «Про передачу функцій замовника реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі м. Києва».

Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Спецжитлофонд» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто **не може вважатися належним отримувачем державної допомоги.**

Отже, умови рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо змісту та тривалості зобов'язань з надання ПЗЕІ не дотримано;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2015 № 296 «Про передачу функцій замовника реконструкції і благоустрою парку «Володимирська гірка», яким делеговано функції замовника, не містить опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.

Отже, умов рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо характеру спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються КП «Спецжитлофонд», не дотримано;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Компенсація розраховується відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в об'єктованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1 — 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містить лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 відсотка, та не містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про об'єктованість розміру компенсації. Крім того, відсутні об'єктування та докази від Надавача, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами від надання ПЗЕІ, та покриває лише необхідні та об'єктовані витрати, що напряму пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів.

Отже, умов рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації, не дотримано;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).*

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

Отже, умов рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації не дотримано.

- (111) Підтримка КП «Спецжитлофонд», що надається у 2020 році відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки,

затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, у формі компенсації витрат служби замовника КП «Спецжитлофонд», є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (112) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» надавачі державної допомоги подають повідомлення про нову державну допомогу з пропозиціями щодо підготовки проектів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, внесення змін до умов чинної державної допомоги.
- (113) Згідно з Порядком подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженим розпорядженням Комітету від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), повідомлення про нову державну допомогу подається Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом або рішенням надавача, що дозволяє суб'єктам господарювання отримувати нову державну допомогу.
- (114) Крім того, відповідно до частини четвертої статті 65 Бюджетного кодексу України, якщо бюджетний запит передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок державного бюджету у будь-якій формі, головні розпорядники бюджетних коштів додають до бюджетного запиту копію рішення Уповноваженого органу з питань державної допомоги, прийнятого за результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу або справи про державну допомогу відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», або письмово повідомляють про їх звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу з посиланням на положення зазначеного Закону та нормативно-правові акти, якими встановлені відповідні умови для звільнення.
- (115) Повідомлена державна допомога надається відповідно до Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, датою початку підтримки зазначено 01.01.2020.
- (116) Отже, Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради **мало подати повідомлення** про нову державну допомогу до Антимонопольного комітету України щонайменше **16.09.2019**.
- (117) Отже, з урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога, що надається КП «Спецжитлофонд» на підставі Програми для здійснення функцій замовника, про яку було **повідомлено Антимонопольний комітет України 18.12.2019**, є **незаконною державною** допомогою та підлягає поверненню.
- (118) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги,

недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.

7.5. Заперечення до подання з попередніми висновками

- (119) Листом від 22.07.2020 № 500-29/08-10287 Комітетом було надіслано до Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/128-19.
- (120) Листом від 30.07.2020 № 077-3364 Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради надало наступні заперечення.
- (121) Зокрема, відповідно до статутних завдань КП «Спецжитлофонд» здійснює функції замовника будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту житлових, нежитлових будинків, споруд, гуртожитків, а також навчальних, медичних, культурних та інших закладів. Отже, комунальне підприємство задовольняє потреби територіальної громади міста Києва в об'єктах соціальної інфраструктури та виконує завдання органу місцевого самоврядування щодо доступності інфраструктури.
- (122) Разом із тим матеріалами справи № 500-26.15/37-20-ДД доведено, що відповідно до положення підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено можливість набуття функцій замовника реконструкції житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності виключно виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, як самостійним суб'єктом права. Вказане положення не наділяє таким правом будь-які окремі структурні підрозділи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, утворені ним або відповідною радою підприємств, організацій, установ, які перебувають у їх підпорядкуванні.
- (123) Разом з тим, відповідно до пункту 22 частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» роботи – проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, капітальний ремонт та реставрація існуючих об'єктів і споруд виробничого і невиробничого призначення, роботи з нормування в будівництві, геологорозвідувальні роботи, технічне переоснащення діючих підприємств та супровідні роботам послуги, у тому числі геодезичні роботи, буріння, сейсмічні дослідження, аеро- і супутникова фотозйомка та інші послуги, що включаються до кошторисної вартості робіт, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих робіт.
- (124) Виходячи зі змісту п.п. 5.8.3 ДСТУ Б Д. 1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» зведений кошторисний розрахунок містить, зокрема, главу 10 «Утримання служби замовника». Згідно з п.п. 5.8.13 до глави 10 «Утримання служби замовника» включаються, зокрема, кошти на утримання служби замовника (включаючи кошти на здійснення технічного нагляду).
- (125) Отже, оскільки кошти на утримання служби замовника включені до кошторисного розрахунку вартості об'єкта реконструкції, послуги служби замовника можуть бути предметом закупівлі.

Крім того, Надавачем не обґрунтовано чому саме КП «Спецжитлофонд» без проведення конкурсної процедури визначено замовником реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, а не будь який інший суб'єкт

господарювання. За наявною в Комітеті інформацією, функції замовників на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності, фінансування яких здійснює Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради, здійснюють інші суб'єкти господарювання.

(126) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яка надається у 2020 році комунальному підприємству «Спецжитлофонд» відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, для фінансування робіт із реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, який перебуває у вільному та безкоштовному доступі, що буде використана відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», **не є державною** допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яка надається у 2020 році комунальному підприємству «Спецжитлофонд» відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, для здійснення функцій замовника робіт із реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається у 2020 році комунальному підприємству «Спецжитлофонд» відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, для здійснення функцій замовника робіт із реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Припинити надання незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції, що надається у 2020 році комунальному підприємству «Спецжитлофонд» для

здійснення функцій замовника робіт із реконструкції парку «Володимирська гірка» у Шевченківському районі міста Києва, відповідно до комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520, шляхом вжиття заходів щодо скасування актів, що були правовою підставою для надання та отримання цієї державної допомоги.

5. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

5.1. Зобов'язати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;

- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;

- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Спецжитлофонд»;

- у разі порушення провадження у справі про банкрутство комунального підприємства «Спецжитлофонд» Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради зобов'язане вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;

- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення повідомити Антимонопольний комітет України про вжиті Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради, комунальним підприємством «Спецжитлофонд» заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;

- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Спецжитлофонд» не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення та надати Антимонопольному комітету України належні докази повернення незаконної державної допомоги протягом 10 днів з дати її повернення;

- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконанню) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі.

5.2. Комунальному підприємству «Спецжитлофонд» не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Києва;

- вчинити дії, передбачені заходами Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради, для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;

- інформувати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;

- надати Управлінню екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради та Антимонопольному комітету України докази виконання цього рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

6. Зобов'язати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців та про повернення незаконної державної допомоги протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення цього рішення та надати належні докази виконання цього рішення.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА